

НАУЧНО НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА ПАЛЕ СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање ВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР, ужа научна област Тговина, туризам и хотелијерство.

Одлуком Наставно-научног вијећа Економског факултета у Палама, Универзитета у Источном Сарајеву, број ННВ: 121/19 од 24.01.2019.године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурс, објављеном у дневном листу “Глас Српске“ од 20. до 21. 11. 2018. године, за избор у академско звање ВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР, ужа научна област Трговина, туризам и хотелијерство, ужа образовна област Економија и пословање.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије¹ са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Др Александар Стојановић, редовни професор, предсједник

Научна област: Економија и пословање

Научно поље: Друштвена економија

Ужа научна област: Фискална економија

Датум избора у звање: 01.10.2017. године

Универзитет у Источном Сарајеву

Економски факултет Пале

2. Др Бојан Зечевић, редовни професор, члан

Научна област: Економија и пословање

Научно поље: Друштвена економија

Ужа научна/умјетничка област: Економија политика и развој – Економика туризма

Универзитет у Београду

Економски факултет Београд

3. Проф. др Тихомир Спремо, ванредни професор, члан

Научна област: Економија и пословање

Научно поље: Друштвена економија

Ужа научна област: Предузетничка економија

Датум избора у звање 01.07.2013. године

Универзитет Источно Сарајево

Економски факултет Пале

¹Комисија се састоји од најмање три наставника из научног поља, од којих је најмање један из уже научне/умјетничке за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

На претходно наведени конкурс пријавио се 1 (један) кандидат:

1. Доц. др Момир Лазаревић

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући прописане чланове² 77., 78. и 87. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16), чланове 148. и 149. Статута Универзитета у Источном Сарајеву и чланове 5., 6., 37., 38. и 39³. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатаима за изборе у звања, Наставно-научномвијећу Економског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси слиједећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Одлука Наставно-научног вијећа Економског факултета у Палама, Универзитета у Источном Сарајеву, број ННВ: 121/19 од 24.01.2019
Дневни лист, датум објаве конкурса
“Глас Српске“ од 20. до 21. 11. 2018. године
Број кандидата који се бира
1 (један) кандидат
Звање и назив уже научне/умјетничке области, уже образовне области за коју је конкурс расписан, списак предмета
Академско звањеВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР, ужа научна област Тговина, туризам и хотелијерство, ужа образовна област Економија и пословање
Број пријављених кандидата
1 (један) кандидат

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
<i>Име (име једног родитеља) и презиме</i>
Момир (Душан) Лазаревић

²У зависности од звања у које се кандидат бира, наводи се члан 77. или 78. или 87.

³У зависности од звања у које се кандидат бира, наводи се члан 37. или 38. или 39.

<i>Датум и мјесто рођења</i>
28.09.1960. године, Власеница
<i>Установе у којима је кандидат био запослен</i>
„Боксит“ а.д. Милићи, „Милекс“ д.о.о. Милићи, Скупштина општине Милићи
<i>Звања/радна мјеста</i>
Извршни директор, директор, начелник, доцент
<i>Научна област</i>
Трговина, туризам и хотелијерство
<i>Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима</i>
/
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
<i>Назив институције, година уписа и завршетка</i>
Економски факултет, Сарајево, 1979 -1983. године
<i>Назив студијског програма, излазног модула</i>
Пословни смјер
Постдипломске студије/студије другог циклуса
<i>Назив институције, година уписа и завршетка</i>
Економски факултет Пале, 2002.- 2006. године
<i>Назив студијског програма, излазног модула</i>
Маркетинг
<i>Наслов магистарског рада</i>
Међународни менаџмент и маркетинг у функцији развојних потенцијала „а.д. Боскит Милића“ и његовог локалног окружења
Докторат/студије трећег циклуса
<i>Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)</i>
Економски факултет Пале, докторат пријављен 10.02.2007. године, а одбрањен 29.05.2012. године
<i>Наслов докторске дисертације</i>
Стратегија одрживог раста и развоја сложеног диверзификованог предузећа и његов утицај на екстерно окружења
<i>Ужа научна област</i>
Менаџмент
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
1. Економски факултет Пале, звање доцента за ужу научну област Трговина, туризам и хотелијерство, 2014. година
3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радовиприје првог и/или посљедњег избора/реизбора
1. Лазаревић М., „Значај интерног предузетништва за развој предузећа“, часопис „Лидер“ број 3-4.2007. година стр. 56-57;
2. Лазаревић М., „Предности и проблеми примјене ПДВ-а“ часопис Пословни савјетник, број 6 и 7, јун-јул 2007 година, стр.81-82;
3. Лазаревић М., „Реструктурирање предузећа“, часопис Инфоком бр.57, септембар, 2013. година;
4. Лазаревић М., „Концептуални оквир за креирање стратегије одрживог раста сложеног предузећа“, Зборник радова Економског факултета у Источном Сарајеву – ISSN, 2013 година, 1840-3557;

Радови послје избора/реизбора⁴

1. Лазаревић М., „Relations of Tourism and Hotel Menagment With Respect to GDP Growth of Republic of Srpska“, Economics, Volume 5, No.2, Бијељина, 2017.године, стр. 138-151, ISSN 2303-5001;

Туризам је једна од најбрже растућих и најпрофитабилнијих грана привреде, са безброј могућности за економски развој региона. Туризам и угоститељство се не могу одвојено посматрати, будући да одвојено не могу ни постојати. Осим што корисник туристичких услуга жели да посјети и упозна туристичке атракције, он такође жели и задовољавајући ниво услуге смјештаја, хране, превоза али и додатне услуге које се тичу забаве, рекреације и сл. што ће све скупа имати утицај на његово задовољство и жељу за поновним повратком. Аутор наглашава да уколико се не посветимо друштвено одговорном понашању, изгубићемо услове за развој туризма, а самим тим и могућности за социјални и економски напредак.

2. Лазаревић М., „Туризам и трговина као комплементарни фактори развоја раста и развоја економије“, Financing, Број 2, Бања Лука 2018. године, стр. 53-55, ISSN 1986-812X;

У раду је акценат стављен на категорију потрошње страних туриста и мултипликативном ефекту исте на привредни раст домаће привреде. Туризму се прилази са аспекта више феномена (економских, политичких, социјалних, еколошких) и указује на неопходност мултидисциплинарности како би се постигао укупан коначни привредни ефекат.

3. Лазаревић, М., „Заштита животне средине као значајан фактор за развој туризма“, Јахорина бизнис форум, Економски факултет Пале, 2017. године, стр. 329-333, ISSN 2303-8969;

Аутор се у раду бави корелацијом животне средине и туризма и њиховог међусобног значаја за развој туристичких дестинација. У раду се указује да се у Босни и Херцеговини овој проблему не посвећује довољна пажња и закључује да је неопходна хармонизација домаће правне регулативе са прописима Европске уније, како би се направио иницијални искорак у рјешавању овога проблема.

4. Лазаревић М., Утицај туризма на животну средину, Economics, Volume 5, No.1, Бијељина, 2017.године, стр. 139-152, ISSN 2303-5005;

Аутор у овој раду, појединачно анализира све елементе животне средине и у сублимацији их ставља у контекст одрживог развоја туризма. Компаративном анализом и релевантном статистичком грађом истиче земље које су успјеле ове двије појаве да ставе у позитивну корелацију.

⁴Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање.

5. Ђого, М., Лазаревић, М., „Одрживи развој туризма: Масовна појава или луксуз за одбране,“ Јахорина бизнис форум, Економски факултет Пале, 2018., Зборник радова стр. 278-285. ISSN 2303-8969;

Императив БиХ привреде јесте да развије свој туристички сектор, а поред позитивних показатеља у овој области аутори указују на значај више неискориштених праваца развоја домаћег туризма. У раду је посебно наглашен теоријски аспект којим се доказује да је неопходан мултидисциплинаран приступ развоју туризма како би се повећала шанса за позитивну имплементацију стратешких економских планова.

6. Лазаревић М., „Екологија као значајан фактор развоја туризма“, Finansing, Број 4., Бања Лука 2017. године, стр. 57-60, ISSN 1986-812X;

Аутор у раду истиче да је еколошка одрживост један од кључних фактора одрживог раста и развоја туризма. Билансно се презентују подаци о свим утицајима на околину током коришћења природних ресурса и омогућавања планирања конкретних акција.

7. Спремо, Т., Лазаревић, М., „Приступ капиталу као једна од кључних препрека развоја туристичких предузећа у Републици Српској“, Јахорина бизнис форум, Економски факултет Пале, 2018. година, Зборник радова стр. 81-89. ISSN 2303-8969;

У раду се апострофирају мала и средња предузећа као окосница развоја туризма у Републици Српској. Обимна и актуелна статистичка грађа је синтетизована са изнесеним ставовима који иду у прилог хипотези да груписање малих и средњих предузећа за туризам има утицај на смањење индивидуалних карактеристика и профила предузећа унутра сектора туризма.

8. Спремо, Т., Лазаревић, М., „The Importance of The Network Organizational model for business of companies in the Republic of Srpska“, XVI International Symposium SymOrg 2018 “DOING BUSINESS IN THE DIGITAL AGE: CHALLENGES, APPROACHES AND SOLUTIONS” University of Belgrade Faculty of Organizational Sciences. Zlatibor June 7-10, 2018. Зборник радова стр. 179-187. ISBN 978-867680-361-3-COBISS.SR-ID 265822732

У раду се анализирају мрежни модели, као форма мрежне организације новијег доба у функцији ефикасности организационог реструктурирања предузећа. Проучава се структура, одређене предности у односу на традиционалне форме и даје приказ оправданости таквих организација. Теоријске поставке које су изнијете у раду треба да буду смјернице за одлучивање о проблемима структуре за анализу и адекватан приступ провјере ваљаности. С тим у вези, дошло се до закључка да свака конкретна организација треба да преиспита своју структуру, проучи теоријске моделе и да на крају донесе решење које је примјерено конкретном случају. Одабир конкретног модела треба да се базира на

ситуационом приступу. То значи да се приликом дизајнирања организације мора имати у виду читав сет хетерогених варијабли организационог дизајна које карактеришу глобални пословни амбијент.

9. Лазаревић, М., „Менаџмент у туризму“, прво издање, Милићи, 2018. година, за издавача „DiS Company“ Пале;

Монографија аутора Момира Лазаревића *Менаџмент у туризму* се састоји из три дијела и унутар њих одређеног броја међусобно повезаних поглавља у којима се материја разматра и разврстава по цјелинама. Поред тога, Монографија садржи уводна и закључна разматрања, многе аналитичке налазе, као и статистичку документацију израђену на бази расположивих података, одређен број цитата, најчешће са српског и енглеског језика са већим бројем графичких приказа и табела.

У уводним разматрањима аутор полази од суштине и значаја теме, излажући основне изазове одрживог туризма и његову улогу у развоју појединих економија. Након тога, објашњава савремени приступ управљања туристичким предузећем у глобалном тржишту и окружењу гдје услови постају све суровији, непредвидивији и драматичнији, а положај многих земаља и њихових економија све суморнији и неизвеснији.

У првом дијелу Монографије под називом *Туризам и екологија* у четири поглавља аутор полази од општих одредница, презентујући основне појмове и концепте неопходне за разумијевање суштине проучавања туризма као феномена. Уз то, образложен је значај туризма за очувања животне средине, при чему се посебно апострофира еколошка одрживост као један од кључних фактора за развој туризма.

Други дио, *Свјетска привреда и туризам*, у осам поглавља презентује и објашњава карактеристике и факторе развоја туризма као привредне дјелатности, као и мјесто туризма у националној привреди. Даље, слиједи појавни облици и садржаји савременог туризма, елементи туристичке политике, те економске и друштвене функције туризма. Тај дио монографије закључује се поглављем у коме се на систематичан начин анализирају извори финансирања туристичке привреде, објашњавајући како приступ капиталу представља кључну препреку развоја туристичких предузећа у Републици Српској.

Трећи дио назван *Економски аспекти функционисања савременог предузећа*, полази од основних изазова и димензија савременог предузетништва и привређивања, који укључује сагледавање економске, тржишне, технолошке, просторне, управљачко-организационе и друштвено-етичке димензије. Обрађени су друштвено-економски аспекти функционисања великих предузећа које садрже посебне организационе јединице за хотелијерство и туризам којима посебне, тачке утицаја на степен концентрације, односно остваривање пожељног нивоа конкуренције, еколошки аспект, запосленост, развој неразвијених подручја, међународна конкурентност и остале екстерне економије. Посебним разрађивањем интерног, екстемог и комбинованог метода раста, односно стратегије промена и концентричне конгломератске диверзификације презентовани су савремени концепти и технике за стратегијско управљање сложеним предузећима.

Као што је видљиво из наведеног, Монографија садржи довољно добре информације о факторима, носиоцима и садржини могуће понуде туристичке привреде као и критичне факторе у њеном функционисању. Тиме што је аутор у наслов ставио Менаџмент у туризму, определијелио је и проактиван приступ и макро (владе и других релевантних фактора) и микро (пословних организација) као одговорних актера у остваривању мисије

ове гране у Републици Српској и шире. Као таква, може да послужи и као својеврстан корисан подјсетник односно као ваљан основ за орјентацију и инспирацију, како онима који већ раде у овом комплексу, тако и онима који желе да раде на његовом развоју и капитализацији улагања у туризам. Видљив је значај повезаности микро и макро фактора, критичних мјеста за успјех, те синхронизовано откривање и унапређивање знаменитости и других атрактивних мјеста у туристичкој мапи, као и за генерирање успјешних, одрживих конкурентских предности земље.

Наиме, ако се менаџмент разумије као способност да се уз помоћ људи и, на људима примјерен и фер начин кроз планирање, вођење, организовање, координацију, извршење и контролу, односно ревизију, ефективно и ефикасно остварује мисија туристичких микро и макро актера онда је ова монографија корисна за све актуелне и потенцијалне стејкхолдере за упозорење на природу шанси односно опасности у пулсирању и управљању туристичком привредом.

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност послје посљедњег избора/реизбора

Уџбеник: Лазаревић, М., „Менаџмент у туризму“, прво издање, Милићи, 2018. година, за издавача „DiS Company“ Пале;

У звању доцента изборни период провео на предметима: Туризам и екологија, Свјетска привреда и туризам и Гастрономија, Економски факултет Пале и Економика шумарства, Пољоприврдни факултет – Студијски програм Шумарство у Власеници.

Кандидат је био члан у комисијама за оцјену и одбрану магистарских радова по Одлукама број 1052/18 од дана 21.05.2018. године и 1263/18 од дана 14.06.2018. године на Економском факултету Пале.

Током изборног периода у звању доцента кандидат на студентским анкетама је просјечно оцјењиван.

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁵

Дана 07.02.2019. године са почетком у 10,00 часова у просторијама Економског факултета Пале, Комисија у пуном саставу, одржала је интервју са кандидатом др Момиром Лазаревићем.

Након упознавања са конкурсним материјалом кандидата, констатовано је да је конкурсна документација уредна и благовремена. Чланови Комисије су поставили питања кандидату:

1. Шта је потребно побољшати у настави у оквиру уже научне области Трговина, туризам и хотелијерство?
2. Како кандидат види своје даље научно напредовање?

⁵Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразумјева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа.)

3. Како кандидат може своју идеју и оно што је стекао бавећи се научним радом провести кроз компанију?

Комисија је закључила да је кандидат компетентна особа, да влада тематиком, као и да ће наставити на прави начин да се даље усавршава.

Интервју је завршен у 11,00 часова.

7. ИНФОРМАЦИЈА О ОДРЖАНОМ ПРЕДАВАЊУ ИЗ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА КОЈИ ПРИПАДА УЖОЈ НАУЧНОЈ/УМЈЕТНИЧКОЈ ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ ЈЕ КАНДИДАТ КОНКУРИСАО, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 93. ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ⁶

/

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава.

Кандидат

Минимални услови за избор у звање ⁷	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
Проведен најмање један изборни период у звању доцента	испуњава	5 година искуства у настави у звању доцента
Најмање пет научних радова из области на коју се бира	испуњава	9 научних радова из уже научне области на коју се бира
Објављена књига након избора у звање доцента	испуњава	Објављена ауторска књига
Чланство у комисији за одбрану магистарског рада	испуњава	Кандидат је био члан комисија за одбрану магистарских радова

Имајући у виду све претходно наведено Комисија сматра да доц. др Момир Лазаревић испуњава све формалне и суштинске услове за избор у звање ванредни професор за УНО Трговина, туризам и хотелијерство. У прилог овог мишљења иду чињенице да је кандидат окончао одговарајући постдипломски студиј, објавио релевантне научне и радове и има искуство у настави на предметима из биране уже научне области. Поред тога, у формирању овог закључног мишљења Комисија је имала у виду и досадашње искуство и резултате кандидата постигнуте у раду са студентима и оцјене студената његовог рада у поступку студентског анкетирања.

Имајући у виду да су испуњени Законом дефинисани услови за избор у звање ванредног професора, предлажемо Наично-наставном вијећу Економског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да се кандидат доц. др Момир Лазаревић изабере у звање ванредног професора на ужу научну област Трговина, туризам и хотелијерство.

⁶Кандидат за избор у наставно-научно звање, који раније није изводио наставу у високошколским установама, дужан је да пред комисијом коју формира вијеће организационе јединице, одржи предавање из наставног предмета уже научне/умјетничке области за коју је конкурисао.

⁷У зависности у које се звање бира кандидат, навести минимално прописане услове на основу члана 77., 78. и 87. Закона о високом образовању односно на основу члана 37., 38. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву

Ч Л А Н О В И   К О М И С И Ј Е :

1. _____ Проф. др Александар Стојановић, председник
2. _____ Проф. др Бојан Зечевић, члан.
3. _____ Проф. др Тихомир Спремо, члан

Мјесто:Пале
Датум:12.5.2019.